

Onderwerp	Concept Regionale Energie Strategie (RES) Rotterdam - Den Haag
Portefeuillehouder	Jan-Willem van den Beukel
Registratienummer	BR2000053
Datum Raad	16 juli 2020

Gevraagde beslissing:

1. Wensen en bedenkingen vast te stellen voor het vervolgtraject van de Regionale Energie Strategie regio Rotterdam - Den Haag.
2. De wensen en bedenkingen door het college namens de raad te laten verzenden aan de regio.

0. Samenvatting

De Concept RES is een tussenstand op weg naar de definitieve RES (of RES 1.0), nu voorzien in juli 2021. Er wordt op dit moment van de regio nadrukkelijk geen inhoudelijke weging van de concept RES gevraagd. Deze inhoudelijke weging vindt plaats richting de RES 1.0. Voor dit concept heeft het college enkele 'procesbesluiten' genomen (zie brief U20.03557 d.d. 26 mei 2020) en aan de gemeenteraad wordt nu de mogelijkheid geboden wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Deze wensen en bedenkingen gaan over het vervolgtraject; het betreft zaken die de gemeenteraad, door tussenkomst van het college, graag meegenomen ziet in het proces richting de RES 1.0.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Sinds begin 2018 wordt er in de regio Rotterdam-Den Haag gewerkt aan een gezamenlijke energiestrategie. Dit regionale proces leidde in augustus 2019 tot het Energieperspectief 2050, dat toen door de betrokken regiopartijen en ook door ons college is vastgesteld. Het Energieperspectief is een eindbeeld van hoe we de energiehuishouding in onze regio voor ons zien op de lange termijn en heeft in het RES-proces als een bouwsteen voor de concept-RES gefungeerd.

De concept-RES zoals die nu voorligt kent drie inhoudelijke hoofdlijnen: Warmte (o.a. infrastructuur, regionale afstemming vraag en aanbod), Elektriciteit (o.a. regionale grootschalige opwek middels zon en wind) en Brandstoffen (positiebepaling waterstof en groengas). Langs deze lijnen wordt beschreven hoe we een regionale invulling willen geven aan de (inter)nationale CO2-reductie- en energiedoelstellingen. De Concept RES is een tussenstap op weg naar een CO2-neutrale samenleving in 2050 en geeft een handelingsperspectief aan (markt)partijen in de regio.

Wij zien de RES primair als een instrument dat bij kan dragen aan de realisatie van onze duurzaamheidsdoelstellingen. In onze duurzaamheidsvisie en bijbehorende uitvoeringsagenda hebben we ambitieuze keuzes gemaakt over onder andere de toekomstige energiehuishouding in onze gemeente. De keuzes die nu in regionaal verband worden gemaakt, helpen ons die lokale doelstellingen te kunnen bereiken.

Op 16 april jl. is de concept RES bestuurlijk vrijgegeven voor lokale besluitvorming. Van de betrokken regiopartijen, waaronder gemeente Lansingerland, wordt gevraagd procesbesluiten te nemen voor het vervolg.

De raad wordt in staat gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken voor het vervolgtraject. Daarmee zijn de wensen en bedenkingen een instrument om tussentijds de gedachten van de verschillende raden op te halen om zodoende de kans op een gedragen eindproduct te vergroten.

Op dit moment wordt nadrukkelijk dus géén oordeel over de inhoud gevraagd. Inhoudelijke weging door het college én de gemeenteraad vindt plaats richting de totstandkoming van de RES 1.0, nu voorzien medio juni 2021.

2. Maatschappelijk effect

Met de RES beogen we uiteindelijk een betaalbare, betrouwbare, veilige en schone energievoorziening voor iedereen in de regio te creëren.

3. Argumenten

1.1 Door wensen en bedenkingen kenbaar te maken kan de raad input leveren voor het vervolgproces.

De input van de gemeenteraad op het vervolgtraject van de RES is van wezenlijk belang. Het geeft de mogelijkheid om de ingeslagen koers te ondersteunen en/of aandachtspunten mee te geven voor de RES 1.0. Van een inhoudelijke weging van de concept RES is op dit moment dus geen sprake. Aan de raad wordt gevraagd om -op basis van een eerder in regionaal verband overeengekomen format- wensen en bedenkingen voor het vervolgtraject kenbaar te maken. Deze kunnen breed zijn en zowel over het proces als over de inhoud gaan.

Een wensen en bedenkingenprocedure is in principe vormvrij. Wij kiezen voor een relatief eenvoudig en daardoor duidelijk proces: het eerder in regionaal verband overeengekomen format (bijlage 5) is vooraf met inhoud gevuld. We focussen ons daarbij op drie of vier hoofdpunten, waarvan we bijvoorbeeld vinden dat die na eerdere ambtelijke en bestuurlijke opmerkingen nog onvoldoende zijn verwerkt in de teksten. De raad kiest er dan voor al dan niet in te stemmen met de voorgestelde wens of bedenking, en kan er desgewenst voor kiezen daar nog iets aan toe te voegen.

1.1 Met onze RES dragen wij aantoonbaar bij aan onze Duurzaamheidsvisie en Uitvoeringsagenda, alsmede aan nationale klimaatdoelstellingen.

Nederland heeft als doel om in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten (en al 49% in 2030) ten opzichte van 1990. Deze doelen zijn vastgelegd in de Klimaatwet. In het Klimaatakkoord staan afspraken en maatregelen om de uitstoot van broeikasgas tegen te gaan en de CO₂-reductiedoelstelling van minimaal 49% in 2030 te behalen. Belangrijk in dat kader is de ambitie om in 2030 35 Terrawattuur (TWh) grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land gerealiseerd te hebben. Deze opgave dient in en door de regio's opgepakt worden, middels de RES-en.

Met de RES dragen wij dus bij aan landelijke doelstellingen, maar wij zien het primair als een instrument dat bij kan dragen aan de realisatie van onze eigen duurzaamheidsdoelstellingen. Als Lansingerland hebben wij ons met de in juli 2019 vastgestelde visie Lansingerland Duurzaam gecommitteerd aan de hiervoor genoemde landelijke doelstellingen. Meer specifiek benoemen wij dat wij in 2040 25% van de in onze gemeente gebruikte electriciteit lokaal willen opwekken. De hoofdlijnen voor de grootschalige opwek van energie in Lansingerland, sluiten hierbij aan. Het gaat dan onder andere om het voornemen om naar ruimte voor de opwek van zonne-energie te zoeken in de restgebieden (overhoeken, waterbassins) in het glastuinbouwgebied. Ook gaat het dan om het bestaande VRM-gebied voor windenergie te Prisma/Bleizo en de potentie voor zon en wind in dat gebied langs de A12. Ten aanzien van de hoofdlijn Warmte zien we mogelijkheden van efficiëntieverbetering die de regionale aanpak van het warmtevraagstuk ons biedt. Tegelijkertijd gebruiken we de RES ook als 'podium' om het belang van een Lansingerlandse aansluiting op de warmterotonde richting het Rijk te blijven benadrukken. Onze inzet in het kader van de RES benoemen we tevens als separate activiteit/project in zowel de visie als in de uitvoeringsagenda.

1.3 De RES is een 'regionale rijdende trein'

Zowel internationaal als nationaal staan we voor een forse opgave om klimaatdoelstellingen te realiseren. Ook lokale overheden dienen hier, middels betrokkenheid bij de RES, aan bij te dragen. Niet betrokken zijn bij een RES is in politiek-bestuurlijk opzicht geen optie. Soms betekent dit ook dat het moeilijk is om lokale belangen direct door te laten werken in het proces of in de inhoud van de RES. Afwegingen worden namelijk in regionaal verband gemaakt. Het blijft dan ook van belang om, ook in het kader van de wensen en bedenkingenprocedure, met een realistische insteek lokale Lansingerlandse belangen naar voren te brengen.

4. Kanttekeningen

1.1 Er wordt nu geen oordeel over de inhoud gevraagd.

Kenbaar gemaakte wensen en bedenkingen gaan over het vervolgproces. De voorliggende concept RES is een tussenstand, waar geen inhoudelijke weging van plaatsvindt. Inhoudelijke vaststelling, door college en raad, vindt plaats richting de RES 1.0, nu voorzien medio juni 2021.

1.2 De coronacrisis maakt lokale besluitvorming over de concept RES suboptimaal.

Vanwege de maatregelen tegen de verspreiding van het Coronavirus is het moeilijk het 'goede gesprek' te arrangeren, ter ondersteuning van besluitvorming in colleges en gemeenteraden. Naar verwachting verbetert dit niet in de komende periode. Op 8 april 2020 is door het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES) bekend gemaakt dat het tijdschema voor het opleveren van de RES wordt verruimd. De deadline voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde Concept RES is verschoven van 1 juni 2020 naar 1 oktober 2020. In de regio Rotterdam-Den Haag beschikken we over een volwaardige Concept RES. Het werk is wat dat betreft grotendeels gedaan, waardoor er met het oog op de inhoudsvorming nu geen zwaarwegende redenen zijn lokale besluitvorming uit te stellen. Daarom wordt de Concept RES momenteel door alle betrokken overheden in routing gebracht voor besluitvorming.

1.3 De precieze financiële en ruimtelijke implicaties voor Lansingerland zijn nog niet volledig duidelijk.

De Concept-RES is een tussenstand. De precieze ruimtelijke en financiële gevolgen van de inhoud ervan, kunnen dus ook nog niet duidelijk zijn. Naarmate wij dichterbij de RES 1.0 komen, wordt het inzicht daarin vergroot. Wij zijn nauw betrokken geweest bij het tot nu toe doorlopen proces en zullen ook betrokken blijven bij het vervolg. Zo voorkomen we verrassingen en kunnen wij eventuele consequenties voor onze gemeente tijdig op waarde schatten.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Het Rijk financiert de totstandkoming van de RES-en grotendeels. Regiopartijen, waaronder onze gemeente, leveren daarnaast een financiële bijdrage aan de RES-organisatie van onze regio. Het college heeft in dat verband eerder, in augustus 2019, besloten daarvoor een voortgezette jaarlijkse bijdrage van € 9.300,- te leveren die gedekt wordt vanuit het budget duurzaamheid.

6. Juridische aspecten

De procedure om middels wensen en bedenkingen (ook wel voorhangprocedure genoemd) raadsbetrokkenheid organiseren is geregeld in artikel 169 van de Gemeentewet. Daarin staat (o.a.) dat de raad vooraf wordt ingelicht indien de uitoefening van het gevoerde bestuur ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. De doorzending van de concept-RES aan het Nationaal Programma RES (NPRES) heeft geen juridische (bindende) consequenties voor onze gemeente.

7. Duurzaamheid

Zie 'Argumenten'.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Communicatie en participatie in het kader van de RES is primair een gemeentelijke aangelegenheid. Desgewenst kan er ondersteuning vanuit de regio worden gekregen, indien het gaat over gemeente-overstijgende en regionale vraagstukken. Tot nu toe kozen we er in Lansingerland voor extern niet actief te communiceren; het abstractieniveau van de concept-RES is te hoog en de precieze implicaties voor onze burgers en ondernemers (daardoor) moeilijk te duiden. Naarmate we dichterbij de definitieve RES komen en mogelijke effecten beter zichtbaar worden, zullen we een specifiek communicatie- en participatieproces in gaan richten, waarbij het logisch is dat wij in onze uitingen met name aandacht schenken aan de implicaties van de RES voor Lansingerland.

9. Verdere procedure

Om het proces van aangeleverde input vanuit alle regiopartijen te stroomlijnen is eerder in regionaal verband afgesproken dat eventuele wensen en bedenkingen via het college aan de regio kenbaar zal worden gemaakt. Gelet hierop stellen we voor dat de wensen en bedenkingen van de raad in eerste instantie aan het college wordt gezonden. Het college zendt deze vervolgens ongewijzigd door aan de regio, eventueel aangevuld met eigen opmerkingen.

Daarmee zijn de wensen en bedenkingen dus een instrument om tussentijds de gedachten van de verschillende raden op te halen om zodoende de kans op een gedragen eindproduct te vergroten.

De raden van alle gemeenten in de regio Rotterdam Den Haag besluiten op een later moment over de inhoudelijke vaststelling van de RES 1.0 en beoordelen op dat moment of voldoende recht is gedaan aan hun wensen en bedenkingen en of het eindresultaat voor hen acceptabel is. Tussen 1 oktober 2020 en 1 februari 2021 analyseert het Planbureau voor de Leefomgeving in samenwerking met het NPRES alle dertig Concept RES-en en voorziet de regio's van een terugkoppeling. Afhankelijk van de inhoud van deze terugkoppeling dient de Concept RES eventueel aangepast te worden. Uiterlijk 1 juli 2021 dienen alle regio's de definitieve RES, ook wel de RES 1.0 genoemd, aan het Rijk aan te bieden. De RES moet vervolgens minimaal eens in de twee jaar herzien worden.

Bijlagen

1. Concept aanbiedingsbrief NPRES (T20.04406)
2. Concept RES deel A (basisdocument) (T20.04407)
3. Concept RES deel B (verdiepingsdocument) (T20.04408)
4. Samenvatting Concept RES (T20.04409)
5. Format formulier wensen en bedenkingen (T20.05602)

Datum Raad 16 juli 2020

Registratienummer BR2000053

Onderwerp **Concept Regionale Energie Strategie (RES) Rotterdam - Den Haag**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- *Gelet op het internationale klimaatverdrag van Parijs 2015, de Klimaatwet en het Klimaatakkoord (versie 28 juni 2019);*
- *Gelet op de belangrijke rol die de Regionale Energie Strategieën (RES-en) spelen in de uitvoering van het Klimaatakkoord;*
- *Gelet op de duurzaamheidsdoelstellingen van onze gemeente, zoals neergelegd in de visie Lansingerland Duurzaam en bijbehorende Uitvoeringsagenda;*
- *Overwegende dat het college enkele ‘procesbesluiten’ heeft genomen over de Concept RES voor onze regio*
- *Overwegende het belang om vanuit de gemeenteraad input te leveren voor het vervolg van dit regionale proces*

Rekening te houden met

- *Artikel 169 van de Gemeentewet*

Besluit(en)

1. Wensen en bedenkingen vast te stellen voor het vervolgtraject van de Regionale Energie Strategie regio Rotterdam - Den Haag.
2. De wensen en bedenkingen door het college namens de raad te laten verzenden aan de regio.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout